

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Управління безпекою в бізнес-середовищі»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	073 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	ОПП Бізнес-адміністрування
Курс, семестр	1-й курс, 2-й семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0 Загальна кількість годин 120 год, із яких: денна форма: лекцій – 24 год., практичних – 16 год. заочна форма: лекцій – 8 год., практичних – 4 год. Форма семестрового контролю – екзамен.
Мова(и) викладання	Державна
ННІ, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробників	 Дмитро Дячков, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 487а (навчальний корпус №4) e-mail: dmytro.dyachkov@pdau.edu.ua тел. +38 066 172 23 11. Профайл: https://www.pdau.edu.ua/people/dyachkov-dmytrovolodymyrovych
	 Ірина Потапюк, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 488а (навчальний корпус №4) e-mail: iryna.potapyuk@pdau.edu.ua тел. +38 050 136 03 22. Профайл: https://www.pdau.edu.ua/people/potapyuk-iryna-petrivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної	Методологія та організація наукових досліджень, Управління підприємством у бізнес-середовищі, Договірне право, Тайм-

дисципліни	менеджмент
Компетентності	Загальні: ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Фахові: СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів. СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію. СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком. СК 12. Здатність до управління безпекою та ризиками організації в сучасному бізнес-середовищі
Програмні результати навчання	РН01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. РН02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. РН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. РН08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією. РН16. Проводити кількісний та якісний аналіз ризиків підприємства, в т. ч. агропродовольчої сфери, та розробляти заходи щодо їх мінімізації та усунення
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Під час вивчення навчальної дисципліни «Управління безпекою в бізнес-середовищі» здобувачі вищої освіти мають змогу сформувати наступні soft skills: організаційні (тайм-менеджмент, організація простору); комунікативні (комунікабельність, проведення презентації, робота в команді, уміння давати зворотний зв'язок, нетворкінг); когнітивні та інформаційні (креативність, логіка, бажання навчатися, критичне мислення).	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування системи спеціальних знань у здобувачів вищої освіти з питань управління безпекою в бізнес-середовищі, формування ефективної системи управління безпекою на підприємствах з урахуванням вимог системи національної безпеки	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі Тема 2. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства Тема 3. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі Тема 5. Складові безпеки підприємства Тема 6. Система управління безпекою підприємства Тема 7. Форми управління безпекою підприємства	

Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1) *методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*: словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочні, практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);

2) *методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності*: методи формування пізнавальних інтересів, методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності;

3) *інноваційні та інтерактивні методи навчання*:

інтерактивні методи (дискусії, диспути, кейс-метод, розв'язування проблем (дерево рішень, мозковий штурм), імітаційні технології (ситуаційні вправи, імітації, рольова гра, проєктування професійних ситуацій), робота з документами, метод Дельфі, позааудиторні методи навчання (перегляд фільмів з тематики дисципліни)),

комп'ютерні та мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання);

4) *методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності*: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи самоконтролю.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). З Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті можна ознайомитися на сторінці ПДАУ: <http://surl.li/ovxsxe>

- щодо академічної доброчесності

виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці Академічна доброчесність ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо

відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, не

відвідування занять	дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. Обов'язкове вимкнення мобільних девайсів під час відвідування занять в аудиторії. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. ін.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій – виходити на онлайн-консультацію
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни. З Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету можна ознайомитися на сторінці ПДАУ: http://surl.li/wvcibz
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Порядок оскарження результатів атестації здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті. З Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті можна ознайомитися на сторінці ПДАУ: http://surl.li/ovxsxe
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні: 1. Безпека бізнесу: компендіум та практикум / упоряд. і ред. О.І. Вівчар. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2019. 147 с. 2. Данілова Е. Концепція системного підходу до управління економічною безпекою підприємства: монографія. Publishing House «UKRLOGOS Group», 2020. 342. 3. Дячков Д.В. Управлінські аспекти інформаційної безпеки: теорія, методологія, практика : монографія. Полтава : Вид-во : «Інтер-М», 2019. 424 с. 4. Загородня А.С. Сутність та еволюція поняття «економічна безпека підприємства». <i>Український журнал прикладної економіки та техніки</i>. 2022. Том 7. № 3. С. 16-22.	

DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-3-2>.

5. Іванова Н.С. Економічна безпека : навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.

6. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.

7. Огренич Ю., Діброва В. Економічна безпека промислових підприємств в Україні: стан, проблеми та напрямки покращення. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. № 15. С. 180-191. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/338>

Допоміжні

1. Дячков Д.В., Потапюк І.П., Капран І.В. Економічна безпека в системі стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/173>.

2. Гапєєва О., Мартиненко В., Романовська У., Потапюк І., & Чирва Н. Теоретико-методологічні аспекти стратегічного управління економічною безпекою держави в умовах пандемії COVID-19: сучасні проблеми та вектори розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. № 1 (42). 2022. С. 529-536. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3753>.

3. Когут Ю. Кібербезпека та ризики цифрової трансформації компаній. Вид-во : «Сідкон». 2021. 372 с.

4. Котляров В. Принципи управління безпекою організацій. *Mechanism of an Economic Regulation*. 2023. № 4 (102). С. 25-28. URL: <http://www.mer-journal.sumy.ua/index.php/journal/article/view/209>

5. Мельник С.І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с.

6. Потапюк І.П., Мазіленко С.С., Прусова М.О. Фінансово-економічна безпека як основа безпеки підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 2 (02). С. 156-160. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/83>

7. Somych M., Opaliuk T., Potapiuk I., Ovcharuk E., Oliinyk A. Economic security of Ukraine: Management aspect through the prism of socio-economic development in the context of international ratings. *Politics & Policy*. 2022. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/polp.12481>

Інформаційні ресурси:

1. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>.
2. Український бізнес-портал. URL: <https://ukrbiz.info/ua/>
3. Міжнародний інститут аналізу бізнесу: офіційний сайт. URL: <https://www.iiba.org>
4. Бюро економічної безпеки України. URL: <https://esbu.gov.ua>
5. Рада національної безпеки і оборони України. URL: <https://www.rnbo.gov.ua>

Онлайн-курси:

1. Безпека в інтернеті під час війни: практичний курс. Онлайн-платформа «Prometheus». URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:MINZMIN+ISWT101+2023_T2
2. Цифрова безпека на персональному рівні. Онлайн-платформа «Prometheus». URL: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+DSPL101+2023_T1/home
3. Інформаційна безпека. Онлайн-платформа «Prometheus». URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Internews+INFOS101+UA_2021_T3

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної.
Протокол № 1 від 03.09.2024 р.

Додаток до силябусу
СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання ЗВО					Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	тези*	екзамен	
Тема 1. Сутність та роль безпеки в бізнес-середовищі. Аналіз та оцінка факторів небезпеки в бізнес-середовищі	4	3	3	10	20	10
Тема 2. Технологія моделювання стану економічної безпеки підприємства	4	3	3			10
Тема 3. Тіньова економіка як глобальна проблема забезпечення безпеки в глобальному бізнес-середовищі. Ринковий механізм детінізації економіки	4	3	3			10
Тема 4. Основи управління безпекою підприємства в бізнес-середовищі	4	3	3			10
Тема 5. Складові безпеки підприємства	4	3	3			10
Тема 6. Система управління безпекою підприємства	4	3	3			10
Тема 7. Форми управління безпекою підприємства	4	3	3			10
Тема 8. Особливості управління безпекою підприємства агропродовольчої сфери	4	3	3			10
Тези	-	-	-	10*	-	-
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	32	24	24	10	20	100

** є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали*

Шкала та критерії оцінювання
Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
2,5-2,0	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5-1,0	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,0-0	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Тестове завдання містить 6 питань.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
4,0	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
3,0	Відповіді загалом вірні, але містять деякі помилки / простежуються прогалини в теоретичній підготовці здобувача. Здобувач достатньо активний на занятті. Загалом, здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результатів.
2,0	Відповіді містять ряд помилок, здобувач не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, йому складно сформулювати комплексне рішення щодо поставленого завдання, або він подекуди не може простежити причинно-наслідковий зв'язок. Здобувач проявляє середню активність та здійснює роботу над помилками. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
1,0	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Слабка активність на занятті, але завдання намагається виконувати. Здобувач здатний зрозуміти помилковість власних суджень чи рішення та їх причини, але готовності проводити роботу над помилками не проявляє. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5 – 0	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який важко оцінити. Пасивна поведінка на занятті. Здобувач виконує лише незначний обсяг поставлених перед ним / групою завдань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3,0	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади. Здобувач демонструє критичне, креативне мислення, дисциплінованість та обізнаність з теми. Виконані всі завдання. Здані виконані завдання вчасно. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів.
2,5 – 2,0	Відповіді на завдання самостійної роботи містять деякі помилки. Виконані всі завдання. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів.
1,5 – 1,0	Відповіді на поставлені завдання самостійної роботи містять помилки, які є суттєвими / або завдання виконане неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Загалом, здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0,5 – 0	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Завдання виконані неповністю. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання. Все зазначене не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.